

u liturgiku. Držim da ne spada. Moglo bi se lijepo uvrstiti na pr. u apologetiku, kao posebni dodatak u odlomku o univerzalnosti Crkve. Stoga smatram, da je u udžbeniku liturgike sasvim suvišno prikazivati teritorijalno razdijeljenje Crkve u našim krajevima. Sve, kad bi priložena geografska karta naših dieceza i bila tačna, ona ne bi spadala u liturgiku.

Još je važnije, što se priređivač ovog novog izdanja nije držao gore spomenutih direktiva gledom na istočni obred. Ovo je doduše udžbenik za rimokatolike, ali bi ipak bilo korisno, a i potrebno, da se daje kratki prijedlog i poredba istočnog obreda prema zapadnom, osobito u koliko se to odnosi na svetu misu, da vjernici zapadnog obreda barem donekle znadu tok i značenje istočnog obreda svete mise.

Mimoilazeći sve ostale pojedinosti, valja da istaknem još samo to, da je definicija liturgije, pa prema tomu i liturgike, kako je daje taj udžbenik na str. 2. pod br. 4. kriva, jer je preširoka: »Katolička liturgija jesu svi oni sv. znakovi i sva djela, kojima štujemo Boga izvanjim štovanjem i kojima zato od Boga milosti dobivamo«. Prema ovoj definiciji nema razlike između javnog i privatnog štovanja Boga, nitj je označeno u čemu stoji ta razlika. Prema ovoj bi definiciji i svaka privatna molitva, samo ako »štujemo Boga izvanjim štovanjem«, a ne tek nutrašnjim načinom, bila dio liturgije. A to nikako ne stoji.

Iz svega, što je rečeno, slijedi, da se ni »privatna izdanja« naših vjeronaučnih udžbenika ne bi smjela izdavati ovako na laku ruku, bez potrebne stručne kontrole i cenzure.

Dr. D. Kniewald.

Scheeben dr. Math. Joseph; Die Mysterien des Christentums, III. Auflage, bearbeitet von Dr. Arnold Rademacher, Freiburg i. B. 1932, Herder, 8, str. XXIV—591.

Jedno od najznamenitijih djela na polju spekulativne teologije novijega doba izašlo je evo u 3. izdanju. Ono obrađuje po redu otajstva kršćanske religije načinom i spremom, koja služi na čast i pokojnom autoru i katoličkoj teološkoj nauci. Duboka Scheebenova analiza, po sudu i samog izdavača Dr. Rademachera, nije u posljednje vrijeme našla ravnog nasljednika. Zato je naročito onima, koji dogmatsku stranu bogoslovlja nisu imali prilike dublje i svestranije proučiti, Sch.-ovo djelo prvorazredna pomoćna knjiga, koja će im pružiti vanrednu korist ne samo za lični njihov unutrašnji doživljaj, nego i za spremu u praktičnom dušobrižničkom radu.

Broširano stoji ovo djelo 6 M. Treba da resi knjižicu svakoga bogoslova.

A. Ž.

Herders Welt- und Wirtschafts-Atlas mit vollständigem alphabetischem Ortsverzeichnis und auswechselbarem Statistikteil »Die Welt in Maas und Zahl«. Freiburg i. B. 1932.

Novi Herderov leksikon donasa potpuni atlas u posebnom jednom svesku i kraj toga statistiku potpunog imovinskog stanja sviju zemalja na svijetu. Oba ova dijela pružaju u pravom smislu riječi potpunu sliku naše čitave zemlje. U vrijeme, gdje se najudaljeniji, često jedva i po imenu poznati krajevi, mjesta i gradovi spominju u dnevnom političkom, gospodarskom i kulturnom životu, pruža ovo djelo neprocjenjivu korist. Prika-